

IZVJEŠTAJ SA SLUŽBENOG PUTOVANJA

Službeno putovanje obavljeno je u periodu 30 i 31.marta na Univerzitetu u Milanu (državni univerzitet). Tema radne posjete bila je obrazovni proces zasnovan na istraživanjima, kao i jačanje tzv. Troughla znanja u kojem pored obrazovanja i istraživanja, i komercijalizacija, tehnološki transfer i preduzetništvo imaju važnu ulogu.

Ovo je tema koja, danas, zaokupljuje visoko obrazovanje. Na koji način uvesti istraživanja u svakodnevni rad studenata, kada ga uvesti, u kojoj mjeri uvoditi kulturu istraživanja u visoko obrazovanje, a da se ne upadne u zamku merkantilizacije. Pored toga, teme o kojima se raspravljalo je da li dobri istraživači imaju motivaciju da drže nastavu i obratno. Kako izgraditi kulturu u kojoj je jedan univerzitet prepoznat po istraživačkim rezultatima, a pored toga ima i inovativan pristup nastavnom procesu.

Polazna premisa je bila da su univerziteti danas pod pritiskom rangiranja kad su obavezni da što više publikuju, pod finansijskim pritiscima u smanjenom nacionalnom finansiranju kad pribjegavaju traženju inostranih fondova, a sa druge strane nalaze se pred nacionalnim i lokalnim zahtjevima da svojim činjenjem doprinose ekonomskom razvoju zajednice u kojem je preduzetničko ponašanje nešto što se podrazumijeva.

Učesnici radne posjete su čuli pravce razvoja po osnovu relevantne teme od prorektora. Informisani smo da je državni Milanski univerzitet jedna od 23 članice Lige evropskih istraživačkih univerziteta. Obaviješeni smo o njihovim istraživačkim prioritetima, naporima i uspješnim evropskim projektima koji su u toku.

Kako istraživanje može biti vezano za nastavni proces, čuli smo od profesora Milanskog univerziteta koji su uspješni rukovodioci laboratorija i rukovodioci više krupnih evropskih projekata, uglavnom iz medicine, biohemije i farmakologije. Uz njihove prezentacije, imali smo priliku da čujemo i nekoliko konkretnih primjera iz zemalja koje su bile prisutne na sastanku.

Dvostruka uloga profesora kao predavača i istraživača izazvala je mnogo pažnje, ne samo u prezentacijama, nego i radnim grupama.

Osnovna postavka, na koju su dati različiti nacionalni primjeri, ja bila da li nastavnik koji se bavi istraživanjima može biti dobar predavač, uvesti svoje studente u istraživanja i obratno: da li predavač bez iskustva istraživača (uglavnom zbog velikog predavačkog opterećenja) može kod svoji studenata stvoriti kulturu istraživanja, praćenja stručnih informacija itd.

Rad u tri radne grupe zauzimao je najveći dio radnog vremena. Razmatrana su pitanja vezana za temu: Kako se stvara kultura istraživanja, na kom nivou treba uključivati studente u istraživanja i, sa tim u vezi, što se podrazumijeva pod pravim istraživanjima, kako da nastavnici pomire svoju ulogu istraživača i predavača, kako da formiraju inovativne kurikulume i kako da uvedu istraživačke elemente u njih, da li je potrebno imati istraživanja kroz cijeli kurikulum ili se istraživanjima baviti posebno tematski kroz predmete u kojima bi se izučavala metodologija istraživanja do izrade istraživačkog projekta koji bi bio kreditno vrednovan na nekom nivou studija, nezavisno od završnih radova na tom istom nivou.

Drugog dana su radne grupe, tematski, bile okrenute ka predavanju i istraživanju zasnovanom na preduzetničkom duhu. Postavljale su se teme koje govore o tome da li svako istraživanje treba da bude komercijalizovano ili ne, kao i uloga tzv. Menadžmenta u istraživanju. Mnogi univerziteti, pa i sam univerzitet domaćin su se žalili na sistem koji im ne omogućava podršku u apliciranju, patentiranju, izvještavanju, finansijskom vodjenju projekata itd.

Kao zaključci konferencije uzete se upravo mogućnosti koje mogu biti zajedničke za sve prisutne zemlje, uzimajući u obzir različite nacionalne legislative i nivoe razvoja, ustanovljeni mogući pravci razvoja.

Crnogorski predstavnici su imali zapaženo učešće kroz pitanja na plenarnim sjednicama i raspravu na sesijama radnih grupa.

U Podgorici, 2. juna 2017,

Prof. dr Mira Vukčević

